

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Генчо Василев Вълчев

**относно дисертационен труд на тема
„ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА КОМПЮТЪРНАТА ИГРА ВЪРХУ
АРИТЕМИЧНИТЕ УМЕНИЯ НА УЧЕНИЦИ С ИНТЕЛЕКТУАЛНА
НЕДОСТАТЪЧНОСТ”**

**за присъждане на образователна и научна степен „Доктор” в област на
висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление
1.2 Педагогика, докторска програма „Специална педагогика”**

**Докторант: Клейо Парасхос Мурелату
Научен ръководител: доц. дпн Милен Замфиров**

Административни маркери

Със заповед № РД 38-8/07.01.2019 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ по процедурата за защита на дисертационен труд на тема „Ефекти на дигитална игра върху аритметичните умения на ученици с умствена изостаналост“ на Клейо Парасхос Мурелату, редовен докторант по професионално направление 1.2. Педагогика /Специална педагогика/ с обучение на английски език, с научен ръководител доц. дпн Милен Замфиров, за присъждане на образователната и научна степен „доктор”, съм определен за член на научно жури.

Представеният за оценяване и изработване на становище комплект материали е във формат и със съдържание, съответстващи на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на СУ „Св.Климент Охридски”. Освен дисертационния труд (на английски език) са приложени 5 публикации по темата на дисертационното изследване и Автореферат (на български език).

Актуалност и дисертабилност на проблематиката

Темата на дисертацията безспорно е актуална. Осигуряването на оптимални условия за социална и образователна интеграция на децата със специални образователни потребности (в частност на децата с интелектуална недостатъчност) е базисен не само за самите деца със СОП, но и за цялостния комплекс от професионални и личностни взаимоотношения в образователната

система и сферата на социалната подкрепа. Поливалентността на потребностите на децата с интелектуална недостатъчност, детерминирани от спецификата и обема на личните им ресурси, поставя изискване за комплексност на подходите и координация на стратегиите за приобщаване и адаптация на тази група деца, не само като част от образователната система, но и като част от ресурса на обществото въобще. В този смисъл ролята на ИТ технологиите, като част специалнопедагогическия инструментариум в разработването и прилагането на развиващи, адаптиращи и интеграционни стратегии е значима и необходима.

В този контекст актуалността на темата и нейната дисертабилност са извън съмнение.

Познаване на проблематиката

Структурата и съдържанието на Първа глава на дисертационния труд са демонстрация на добра информираност и познаване на базисната и актуалната научната проблематика в двете направления, върху които е изградена концепцията на изследването:

- 1) Особенности в развитието и образованието на деца с интелектуална недостатъчност с акцент върху обучителните затруднения по математика;
- 2) Новите технологии като средство за развитие на математическото мислене и изучаване на математически понятия при деца с интелектуални затруднения.

Доброто познаване на образователните подходи и принципи на обучение на децата с интелектуална недостатъчност, детерминирани от спецификата на техния образователен ресурс е обвързано с достатъчни компетенции в областта на софтуерните решения (дигитални образователни игри) за обучение на тези деца и особеностите на прилагане на образователен софтуер в обучителния процес (в теоретичен и практически аспект).

Подходът към селектиране, систематизиране и анализ на научната информация показва познаване на конкретната проблематика, както и формирани умения за работа с източници на научна информация.

Параметри на дисертационната разработка

Дисертационния труд е оформен в класическа структура и включва увод, три основни обособени части, препоръки, библиография (149 източника на английски език, 44 източника на гръцки език и 66 интернет източника). Трудът е допълнен и с три приложения. Дисертацията е с общ обем 181 страници, като основния текст е 128 стр. В структурно отношение дисертацията е логично построена и добре балансирана.

Методика и организация на изследването

Изследователската програма е представена във Втора глава на дисертационната разработка. Трудът има ясно формулирана цел (но мисля, че е по-добре цитата в този параграф да се прехвърли в Първа глава). Целите и задачите на изследването напълно кореспондират с декларираните две изследователски тези (хипотези), които са коректно формулирани и определят акцентите на изследователската програма.

Групата на изследваните лица (12 ученици) е коректно селектирана, съобразно целта и задачите на изследването. Единственото ми смущение е по посока на статистическия извод: Доколко, на база на закономерностите, установени при този обем на извадката, могат да се правят глобални заключения.

Изследователската програма е детайлно разработена и в конструктивен план представлява структура от три етапа:

- 1) Теоретико-концептуален етап;
- 2) Експериментален етап;
- 3) Заключение-резултативен етап;

Инструментариума е разработен прецизно, изследователските процедури са коректно описани.

За целите на статистическия анализ е ползван статистически пакет SPSS, версия 25 за Windows (IBM Статистически пакет за социални науки за Windows, версия 25.0, Armonk, NY: IBM Corp).

Анализът на резултатите от изследването е представен в Трета глава. Контингента на изследването включва общо 123 учители, като 77 от тях са жени и 46 са мъже. Възрастта на участниците е от 25 до 55 години. Диференциацията на акцентните направления на анализа е съобразно целта и заложените

хипотези. Резултатите от анализа на данните са представени в табличен вид (34 таблици), визуализирани с фигури и диаграми (9), което е допълнителен плюс към достоинства на разработката. Статистическите методи са с висока точност и дават възможност за вариативен анализ на данните. Интерпретацията на данните е извършена компетентно, направените обобщения и изводи са сериозна база за направените препоръки.

Приноси на дисертационния труд

Приносите на дисертационния труд на Клейо Мурелату са с комплексен характер: 1) към научната теория по проблема за приобщаващо образование на ученици със специални образователни потребности (интелектуална недостатъчност) и свързаните с този процес стратегии и образователни технологии (формулирани 4 приноса); 2) приноси с практико-приложен характер - прилагане на конкретен образователен софтуер в педагогическия процес (формулирани 4 приноса).

Приемам валидността на приносите, които докторанта е формулирал със забележката, че формулировките можеха да бъдат по-прецизни. Искам да отбележа, че при представяне на приносите на дисертационния труд докторантът е бил обективен и не е преувеличил достоинства на дисертацията.

Публикации по темата на дисертационния труд

Представени са 5 публикации по темата на дисертационния труд (четири в съавторство и една самостоятелна). Съдържанието на публикациите е в съответствие с проблемните области, обхванати в разработката. По този показател нормативните изисквания са изпълнени.

Оценка на Автореферата

Авторефератът е във формат и със съдържание, които отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на СУ „Св.Климент Охридски“. Съдържанието му точно отразява представения дисертационен труд.

Заключение

Оценката ми на представения дисертационен труд се базира на следните маркери:

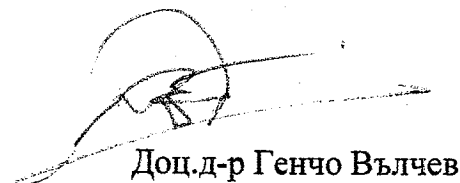
1. Съответствие с регламентите на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за развитие на академичния състав на СУ „Св.Климент Охридски“. – *Представения труд и публикации напълно съответстват на нормативните изисквания.*

2. Приноси. - *Научните резултати, постигнати в дисертационния труд са значими за специалнопедагогическата теория и практика.*

3. Дизайн. – *Структурирането на съдържанието и оформлението са извършени прецизно и компетентно.*

Докторантът Клейо Мурелату притежава необходимия ресурс от теоретични знания и професионални умения по научна специалност Специална педагогика и демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване. Това ми дава основание да предложа на уважаемото научно жури да даде положителен вот за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на Клейо Парасхос Мурелату в област на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика.

27.02.2019г.
гр. Бургас

Доц.д-р Генчо Вълчев